

I historie lærer vi om fortiden!

En central opgave for HistorieLab er at medvirke til at styrke undervisningen i historie og andre kulturfag. For at indkredse fagets behov for historiedidaktiske tiltag, udviklings- og forskningsprojekter iværksatte HistorieLab i foråret 2015 derfor undersøgelsen Historiefaget i fokus – dokumentationsindsatsen.

Forfattere: [Heidi Eskelund Knudsen](#), [Jens Aage Poulsen](#)

"Historie er et fag, hvor vi lærer om vigtige personer og store og afgørende begivenheder fra fortiden"

“Når man er god til historie, kan man huske, hvad og hvornår noget skete”

“Historie er ikke lige så vigtig som andre fag, vi har i skolen, som fx matematik, dansk og engelsk”

“Faget er mest relevant, hvis man skal være historielærer, historiker, arkæolog eller lignende”

“Der er sammenhænge mellem vores hverdagsliv og historie, men det vi beskæftiger os med i historieundervisningen, har ikke så meget med vores dagligdag at gøre”

Ovenstående gengiver enkelte eksempler på udskolingselevs syn på skolefaget historie og dets nytteværdi. Opfattelserne er åbenlyst ikke i tråd med intentionerne med historiefaget, som de fremgår af fagformålet, men de er vigtige informationer, der kan bruges som afsæt for at udvikle undervisning og læring i faget.

Sammenlignet med fx dansk og matematik har der ikke været meget opmærksomhed på skolefaget historie – hverken på hvad eleverne får ud af undervisningen, og hvad de mener, at faget kan bruges til – eller for den sags skyld på historielærernes syn på faget og dets sigte.

En central opgave for HistorieLab er at medvirke til at styrke undervisningen i historie og andre kulturfag. For at indkredse fagets behov for historiedidaktiske tiltag, udviklings- og forskningsprojekter iværksatte HistorieLab i foråret 2015 derfor undersøgelsen *Historiefaget i fokus – dokumentationsindsatsen*, som skulle tegne et billede af skolefaget – både set fra elevernes og lærerens side.

I HistorieLab udarbejdede vi et undersøgelsesdesign, der havde fokus på tre områder:

- Lærernes forståelser af skolefaget, deres egen faglighed og overvejelser i forbindelse med tilrettelæggelse af undervisningen
- Elevernes forståelser af skolefaget – herunder deres syn på fagets brugsværdi
- Læremidler i faget – herunder hvordan de anvendes og begrundelserne herfor

Hovedundersøgelsen i *Historiefaget i fokus – dokumentationsindsatsen* byggede på kvalitative metoder og bestod af observation af historieundervisningen i 1-2 lektioner og efterfølgende gruppeinterviews med tre-fem elever og interviews med historielæreren. I alt deltog 28 skoler jævnt fordelt i landets regioner i den kvalitative undersøgelse. Interviewene var semistrukturerede og blev gennemført efter en interviewguide, der fokuserede på fire-fem større områder. Vi antog, at samtaler med udgangspunkt i vores spørgsmål forudsatte en vis modenhed. Derfor blev undersøgelsen rettet mod udskolingen – i et par tilfælde var der dog elever fra en 6. klasse, der blev interviewet.

Efterfølgende blev interviewene transskriberet, analyseret og tolket. For at opnå et bredere billede af en slags status på historiefaget, blev den kvalitative undersøgelse suppleret med en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse med henblik på at give resultaterne fra hovedundersøgelserne en vis bredde – og i relation til læremidlernes betydning også nye oplysninger.

Undersøgelsen og dens resultater fra *Historiefaget i fokus – dokumentationsindsatsen* er behandlet i en rapport, der kan hentes på HistorieLabs hjemmeside, hvor der også findes flere artikler, som uddyber og diskuterer særlige områder fra undersøgelsen. Her skal blot nævnes enkelte eksempler fra undersøgelsen:

- De interviewede lærere er engagerede og har ambitioner med faget. Mange mener dog, at faget har en række udfordringer, bl.a. fagets status i fagrækken og elevernes motivation.
- Det er en generel opfattelse blandt både lærere og elever, at historie overvejende er et kundskabsfag. Der er meget læsestof, og det kan være vanskeligt for eleverne at tilegne sig et historisk overblik. Mange lærere ser dog også historie som et vigtigt dannelsesfag.
- Læreplanen (Fælles Mål 2009 og Forenklede Fælles Mål fra aug. 2015) spiller generelt en begrænset rolle i lærernes planlægning. Til gengæld er forlagsproducerede læremidler (analoge og digitale) ofte ret styrende for valg af emner og temaer.
- Eleverne oplever, at deres indflydelse på valg af undervisningens indhold og form er begrænset.

På baggrund af resultaterne fra undersøgelsen har HistorieLab beskrevet en række tematikker for udviklingsprojekter, der gennemføres i skoleåret 2016-2017. Ud fra *Historiefaget i fokus – dokumentationsindsatsen* – evt. i tilknytning til udviklingsprojekterne – iværksætter HistorieLab endvidere forskningsprojekter, der sigter på at styrke didaktikker og metodikker i historie og andre kulturfag både i og uden for skolen.

I samarbejde med lærere, der underviser i historie og andre aktører, satser HistorieLab således på at udvikle didaktikker og konkrete fremgangsmåder, der fremmer elevernes interesse for historie og ikke mindst øger deres bevidsthed om, at de kan bruge historie til at bedre forstå sig selv, deres samtid og til at reflektere over fremtiden.

Læs rapporten her: ["Historiefaget i fokus – dokumentationsindsatsen"](#)